

مقدمه‌ای بر اقتصاد سلامت

www.ketab.ir

تألیف:

دکتر پیرحسین کولیوند

عضو هیأت علمی دانشگاه شاهد
و معاون طرح و توسعه و منابع انسانی
مرکز تحقیقات علوم اعصاب شفاء

مرمیه

۱۴۰۰ شمسی

www.ketab.ir

- سرشناسه : کولیوند، پیرحسین، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور : مقدمه‌ای بر اقتصاد سلامت/تالیف پیرحسین کولیوند.
مشخصات نشر : تهران : میرماه، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری : ۱۸۸ص: مصور (رنگی)، نمودار.
شابک : ۴-۴۷۲-۳۳۳-۶۰۰-۹۷۸-۱۱۵۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
موضوع : اقتصاد پزشکی
Medical economics
اقتصاد پزشکی -- ایران
Medical economics -- Iran
پزشکی -- ایران -- خدمات -- امور مالی
Medical care -- Finance -- Iran
سلامت پروری -- سیاست دولت
Health promotion -- Government policy
رده‌بندی کنگره : RA۴۱۰
رده‌بندی دیوبنی : ۳۳۸/۴۷۲۶۲۱
شماره کتابشناسی ملی : ۸۷۸۱۰۵۷
اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

بیمارستان فوق تخصصی
خاتم الانبیاء (ص)

www.ketab.ir

مقدمه‌ای بر اقتصاد سلامت

مرکز
تحقیقات
علوم
اعصاب

تألیف: دکتر پیرحسین گولیوند

ناشر: میرماه

گرافیک جلد و متن: مریم ناظم‌زاده

لیتوگرافی و چاپ: نقش جوهر

صحافی: افشین

نوبت و سال انتشار: نخست / ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

قیمت: ۱۱۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۳۳-۴۷۲-۴

تمام حقوق اثر برای مرکز تحقیقات علوم اعصاب شفاء محفوظ است.

خیابان ولیعصر (ع) - خیابان رشید یاسمی - بیمارستان فوق تخصصی خاتم الانبیاء (ص)

تلفن: ۸۸۸۸۴۰۴۰

انتشارات میرماه: نیاوران (شهید باهنر)، خیابان مژده (شهید مصطفی مقدسی)، پلاک ۶۴، طبقه ۵، واحد ۱۳

تلفن: ۲-۲۲۷۲۲۹۰۱ و ۴-۲۲۷۵۹۲۰۳ فاکس: ۲۲۷۲۲۹۰۲

پیشگفتار

بسمه تعالی

پیشرفت و توسعه پایدار هر کشور در گرو داشتن جامعه‌ای سالم است که سنگ بنای توسعه پایدار به حساب می‌آید. بی‌تردید، برای نیل به این هدف، یعنی داشتن انسان‌هایی سالم بهره‌گیری صحیح و اصولی از دانش پزشکی و در کنار آن علومی چون اقتصاد سلامت ضروری به نظر می‌رسد.

امروزه در حوزه سلامت و به ویژه در مدیریت پیچیده مراکز درمانی، با عنایت به کمبود همیشگی منابع و لزوم توجه به ارتقای مستمر کیفیت خدمات و رضایت بیماران، توجه به اقتصاد سلامت، به نیاز و رویکردی پایه مبدل شده است.

اقتصاد سلامت که از آن با عنوان دانشی ارزشمند یاد می‌شود، مفاهیمی پایه دارد که برای ورود به آن در ابتدا باید با این مفاهیم و عناصر آشنا شد.

کتاب حاضر با چنین رویکردی به صورت کاملاً علمی اما به زبانی ساده به رشته تحریر درآمده است تا خوانندگان محترم بتوانند از این راه دریچه‌ای به مفاهیم ژرف اقتصاد سلامت بگشایند.

امید است صاحب‌نظران و نخبگان حوزه سلامت و مدیران با تجربه مراکز درمانی کشور، ما را از رهنمودها و تجارب ارزشمند خود در این زمینه بهره‌مند فرمایند.

و من...التوفیق

پیرحسین کولیوند

زمستان ۱۴۰۰ شمسی

فهرست:

پیشگفتار	۵
فصل اول: مروری بر اقتصاد خرد و کلان	۱۵
ریشه علم اقتصاد	۱۵
علم اقتصاد چیست؟	۱۵
انواع منابع در علم اقتصاد	۱۶
شرط کمیابی چیست؟	۱۶
اقتصاد خرد	۱۷
تقاضا و عرضه	۱۸
تعادل در اقتصاد	۱۹
کشش	۲۰
اقتصاد کلان	۲۱
مباحثی که در اقتصاد کلان مورد بحث قرار می‌گیرد	۲۲
مروری بر اصطلاحات انگلیسی درس	۲۳
فصل دوم: کلیات اقتصاد بهداشت	۲۷
تعاریف و مفاهیم اقتصاد بهداشت	۲۷
علم اقتصاد بهداشت چیست؟	۲۸
سیر تکاملی اقتصاد بهداشت	۲۹
سال ۱۹۲۰	۲۹
سال ۱۹۵۰	۲۹
سال ۱۹۷۰	۲۹
سال ۱۹۸۱	۲۹
اکونومی سلامت	۳۰
اهمیت اقتصاد بهداشت در چیست؟	۳۰
تفاوت بخش سلامت و سایر بخش‌ها چیست؟	۳۱
تفاوت بخش سلامت و سایر بخش‌ها	۳۲
سلامت و اقتصاد	۳۳

۳۴	 جایگاه خدمات سلامت در اقتصاد
۳۵	 تاثیر درآمد ملی و درآمد قابل تصرف بر بخش سلامت
۳۶	 چالش‌های نظام سلامت ایران در حوزه اقتصاد بهداشت
۳۸	 اهمیت تحلیل هزینه‌ها در سیستم مراقبت سلامت
۴۱	 مکتب فکری در اقتصاد بهداشت
۴۱	 مؤلفه‌های اصلی اقتصاد بهداشت
۴۲	 تخصیص منابع
۴۳	 تأمین مالی
۴۳	 کارایی
۴۵	 عدالت
۴۷	 انواع عدالت
۴۸	 روش‌های اندازه‌گیری عدالت
۴۸	 مالیات صعودی یا نزولی جیب
۴۹	 شاخصه پرداخت از جیب
۴۹	 مروری بر اصطلاحات انگلیسی
۵۳	 فصل سوم: ویژگی‌های بازار اقتصاد سلامت
۵۳	 معرفی بازار سلامت و بیماری و واکاوی و مفاهیم مربوطه
۵۴	 ویژگی‌های اصلی بازار مراقبت سلامت
۵۴	 ۱- بالا بودن هزینه‌های معامله در بخش سلامت
۵۵	 ۲- بی‌اطمینانی‌ها در عرضه و تقاضای بخش سلامت
۵۶	 ۳- عدم تقارن اطلاعات
۶۰	 ۴- آثار بیرونی
۶۱	 ۵- اهمیت کیفیت
۶۳	 ۶- مداخله دولت
۶۶	 مروری بر اصطلاحات انگلیسی
۶۹	 فصل چهارم: نهادهای مطرح جهانی در عرصه سیاست‌گذاری و پژوهش‌های سلامت
۶۹	 سازمان جهانی بهداشت
۷۰	 وظایف عمده سازمان جهانی بهداشت
۷۳	 بهداشت روانی
۷۴	 ساختار سازمان جهانی بهداشت
۷۶	 سازمان ملل متحد

۷۷	وظایف سازمان ملل متحد
۷۷	ساختار سازمان ملل متحد
۷۹	یونیسیف
۸۰	وظایف یونیسیف
۸۰	انقلاب گوبی چیست؟
۸۱	ساختار یونیسیف
۸۲	سازمان‌های داوطلب
۸۳	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۸۴	وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۸۴	ساختار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۸۴	مروری بر اصطلاحات انگلیسی

۸۷	فصل پنجم: تأمین مالی بخش سلامت
۸۷	مقدمه
۸۸	کارکردهای نظام سلامت
۸۸	اهداف نظام سلامت
۸۹	مسایل نظام سلامت
۹۱	تأمین مالی
۹۱	اهداف تأمین مالی
۹۲	کارکرد اول تأمین مالی
۹۴	مالیات
۹۴	بیمه‌های سلامت
۹۶	پرداخت از جیب
۹۸	دریافت کمک‌های خارجی
۹۹	انباشت
۱۰۰	انباشت و پس‌انداز
۱۰۰	کارکرد سوم تأمین مالی
۱۰۱	۱- خدمات بهداشتی
۱۰۲	۲- خدمات درمانی
۱۰۳	۳- خدمات توانبخشی
۱۰۳	۴- خدمات تحقیق و پژوهش
۱۰۴	مدل‌های تأمین مالی
۱۰۴	ویژگی‌های یک مدل تأمین مالی مناسب

فصل ششم: روش‌های پرداخت به ارائه‌دهندگان خدمات سلامت.....	۱۰۷
مقدمه.....	۱۰۷
تعرفه.....	۱۰۸
کارکردهای اصلی تعرفه.....	۱۰۸
مکانیسم‌های پرداخت.....	۱۰۸
انواع روش‌های اصلی پرداخت به پزشکان و مراکز درمانی.....	۱۱۰
روش‌های اصلی بازپرداخت به بیمارستان‌ها.....	۱۱۰
کارانه.....	۱۱۱
مروری بر اصطلاحات درس.....	۱۱۲
فصل هفتم: عدالت و دسترسی به خدمات.....	۱۱۵
مقدمه.....	۱۱۵
عدالت.....	۱۱۶
عدالت در سلامت.....	۱۱۷
ابعاد اصلی عدالت در سلامت.....	۱۱۸
۱- عدالت در تأمین مالی مراقبت‌های سلامت.....	۱۱۸
۲- عدالت در ارائه مراقبت‌های سلامت.....	۱۲۳
دسترسی به مراقبت‌های سلامت.....	۱۲۳
۳- عدالت در وضعیت سلامت.....	۱۲۴
عدالت در توزیع منابع دولتی.....	۱۲۵
ذره‌بین عدالت.....	۱۲۶
مروری بر اصطلاحات درس.....	۱۲۶
فصل هشتم: ابعاد و تعیین‌کننده‌های اجتماعی سلامت و بیماری.....	۱۳۱
مقدمه.....	۱۳۱
تاریخچه.....	۱۳۲
جنسیت.....	۱۳۳
درآمد.....	۱۳۴
محیط کار.....	۱۳۴
تحصیلات.....	۱۳۵
تغذیه و امنیت غذایی.....	۱۳۵
مسکن.....	۱۳۶
آب سالم.....	۱۳۷